

קנייה הדרה והיא מונס. אם נניח כי ישראל תגיב בכוח על החדירה המיצרית — אם מייד בתחילתה ואם כעבור מיספר שעות — הרי התמונה משתנה כליל, ואני מפנה את הקורא אל הכתבה הראשונה לתיאור תוצאותיה, ביחוד מבחינת התערבות חיל-האוויר הישראלי, השיבות של ניתוח זה אינה בכך שהיא מראה כי צה"ל יכול לפרק אוגדה בעיקבות הסדר כסיני, אלא בכך שהעברתה של אוגדה זו אל החזית המיזרחית משנה כליל את אפשי רווית ההסדר בגדה, ומאפשרת פיתרון על בסיס חיזויי-שטחים בהיקף מינימלי, כפי שי יוצג בכתבה המתרחשת לגדה המערבית.

העסקה מהירה של תאמי הכרעה

היערכות צה"ל לאורך הקריה לוק בסיני מאפשרת העתקה מהירה של תאמי הכרעה מחזית לחזית. אם נניח כי ישראל תנסה להשיג הכרעה תחילה בחזית המיזרחית, הרי שעם השגת הכרעה זו תוכל להעביר כוחות לשיטחי היערות בחזית המיצרית, שלא בהכרח יהיו בעומק סיני.

שיקול זה אינו תקף אם צה"ל ינסה להשיג הכרעה בחזית המיצרית תחילה, שכן, הכרעה כזו תמצא את כוחות צה"ל בעומק סיני, והעברת הכוחות מחזית לחזית תעמוד כימעט בפני אותם קשיים ומרחקים שבפניהם היא עומדת כיום.

לעומת זאת, הכרעה בחזית המיזרחית — עקב מגבלות גיאוגרפיות ופוליטיות כאחת — תושג במרחב מצומצם, הגובל בשטחי הקו הסגול, ולכן לא תרחיק את כוחות צה"ל לעומק המהווה מגבלה על העתקה מהירה של תאמי הכרעה.

המשמעות העיקרית של העתקה מהירה של תאמי הכרעה חזיתית היא קיצור משך המילחמה.

קיצור זה מתבקש משני כיוונים: ראשית, העתקה מהירה של תאמי הכרעה פירושה המיידיות והוא צימצום פרק הזמן בין נסיון הכרעה חזיתית אחד למישנהו, ושנית, פירושה קיצור תאמי הכרעה החזיתית עצמו.

קביעה זו מחייבת הבהרה: העתקה מהירה של תאמי הכרעה מצמצמת את פרקי-הזמן שבהם נהגים הערבים מעליונות כמותית בכל חזית, שכן בזמן העברת הכוחות אין כוחות אלה נלחמים, ולכן ככל שיגדל פרק-הזמן הדרוש להעברת כוחות מחזית לחזית, כן גדל פרק הזמן שבו נהגים הצבאות הערביים מעליונותם הכמותית, וממילא מן האפשרות לנצלה, הן במונחי שחיקת-כוחות והן במונחי טריטוריה.

ככל שגדל פרק הזמן בין נסיון הכרעה חזיתית לזמינותו, כן גדדה ההסתברות שנסיף-תי

כירוז סיני יסודל כמעט לחלוטין פעילות התקפית של מסוקי-החקיפה המצריים

ההכרעה השני יתחיל כנסיבות ובתנאים יותר גרועים מבחינת צה"ל, ולכן גרדה ההסתברות כי נסיון הכרעה עצמו יהיה קשה וארוך יותר. מכאן שהעתקה מהירה של נסיונות-הכרעה חזיתיים הינה יתרון המזין את עצמו: לא זו בלבד שפירושה הישיר — צימצום פרק הזמן בין נסיון-הכרעה אחד למיש-נהו, אלא שהצימצום מקטין את משך נסיון-הכרעה עצמו. לקיצור משך-המילחמה יש משמעות מפליגה בת-חומים שונים, שהעיקריות בהן הן:

● **השגת הכרעה לפני הצטרפות מאסיבית של כוחות מושלוח ממדינות הפרופריה הערי ביות, וכייחוד כוחות עיראקיים.**

מבחינה זו מהווה מניעת הצטרפות כוחות-המשלוח למילחמה נוסף להשגת הכרעה — תחילה בחזית המיזרחית, ורק לאחר מכן בחזית המיצרית. זאת בנוסף לנימוק שהכרעה זו אינה מרחיקה את כוחות צה"ל, ועדיין מאפשרת העתקה מהירה של כוחות לחזית המיצרית.

● **הקטנת האכזריות כנפש, אכזריות העומי רות ביחס ישיר למשך הלחימה.**

● **הקטנת המחיר הכלכלי של המילחמה, הן במונחים של אובדן ימיעבודה, הן במונחים של אובדן ציוד ומש-אבים ושירותים במילחמה.**

● **הקטנת האפשרות להתערבות המועצי מות לכפיות הפסקת-איש, טרם השגת הכרעה.** למרות שאפשרות התערבות המועצות אינה קשורה למשך הכולל של המילחמה (בניגוד לדעת המיסד הפו-ליטי בישראל), אלא למשך תאמי הכרעה החזיתיים וליכולת המועצות לחוות את התפתחותם, הרי אין ספק כי מילחמה קצרה פירושה גם תאמי הכרעה קצרים, עובדה שאינה מותרת למעצמות זמן-תגובה המספיק לניהול מערכת ההכרעות והמיקוחים הפוליטיים, הכרוכים בכל הפסקת-אש.

קיצור משך הגיוס

תהליך גיוס כוחות-המילואים, המתחייב מן ההיער-כות הנוכחית של צה"ל בסיני, כרוך במיספר מגבלות: ● הוא מחייב העברת כוחות ומערכות-יגש כבדות למרחקים של מאות ק"מ, כאשר הקצב האישי של העברת הציוד הכבד מכתוב את קצב העברת הכוחות. ● **הכוחות והציוד מועברים על שני צירים**

עיקריים, שקשה לתארם במסלולים מהירים. צירים אלה אינם יכולים לקזז את כמותי הרכב המתנקזות אליהם בשעות הראשונות של מיתקפת-פתע מצרית. התוצאה היא צפי פות ועומסיית, המאיימים את קצב התנועה.

● אף שסביר כי חלק מן הכוחות מוטס לסיני, מראה חישוב פשוט — המתבסס על מיספר מטוסי-התובלה של צה"ל, כאשר הוא מוכפל בתפוסתם ובמיספר הגיחות שהם מסוגלים לבצע במשך יממה בין ישראל לסיני — כי רק חלק קטן יחסית של הכוחות מוטס לסיני במהלך היממה הראשונה של מיבצע-הגיוס, וכי מרבית הכוחות

כירוז סיני יאכשר את ריכוז התאמי בחזית המיזרחית בשלב הכתיחה של המילחמה

מוסעים לאורך כל סיני, מסקנה המחמירה את מגבלות העברת הכוחות.

● **התבססות על העברת כוחות במיבצע-ההסטה עלולה להעמיד את ישראל בפני שוקת שבורה, שכן קיימת בעיית ביטחון-ההסטה בשלושה מישורים: של ריכוזי החיילים הממתינים להסטה, של נמלי-התעופה לוד, שממנו מוטסים מרבית הכוחות, ושל שדה-התעופה רפידים שאליו מוט-סים מרבית הכוחות, ואשר יהיה שדה פגיע בכל מילחמה עתידית.**

● **כושר-המעמס המוגבל של הצירים העיקריים מחייב קביעת סדר קדימויות בהעברת מערכות הגשק. תוצאתו של סדר קדימויות זה היא, שגם כאשר כוח-הטנקים של אוגדה ערוך בשטחי זירת-הלחימה, הרי חסר הוא את סיועם של מרכיבי-עוצמה אחרים, כגון: ארטילריה, תות-חי-יגמ, כוחות-הנדסה ודרגים לוגיסטיים, אשר בהכרח יידחקו הצידה, ויחברו לכוחות המשוריינים רק בשלב**

צוותי טנקים — ישירות ממקומות-הריכוז בערים ובישובים אל שטחי-ההיערכות, וזאת באמצעות מסוקים. ביטול הצורך במיבצע-ההסטה מקיף ומורכב מפנה את סד"כ מטוסי התובלה למשימות אחרות, אם שוטפות — כגון משימות מודיעין והתרעה, ואם לשעת-חירום — כגון העברת ציוד חיוני בהיסס לכוחות קדומניים.

● **הכוחות מתנקזים לאיזורי הפריסה, לאור רך הקו הירוק, ממיספר גרוד יותר של צירים, עובדה התורמת אף היא להאצת קצב הגיוס.** איזור הקו הירוק עצמו אינו משופץ אמנם ברשת-כבישים מתאימה לקליטה מהירה של כוחות גדולים, אך ניתן לשבצו במערכת-כבישים הדומה לזו שנבנתה בין התעלה לכביש הרוחב, בתקופה שקדמה למלחמת 73, מערכת כבישים כזו, לבד מתרומתה לקליטה מהירה של כוחות, יש לה משמעות אופרטיביות ממדרגה ראשונה, משום שהיא מאפשרת ריכוז ופריסה מהירים של כוחות, על-פי הצורך.

● **מתבטלים האילוצים של קביעת סדר קדימויות בהסעת מערכות-יגש ונסיעה על שרשראות, שכן מערכות הגשק מוצבות כבר בשטחי-ההיערכות, וזאת תוך הקטנת פגיעותם, בעיקבות פירוז סיני והרחקת הצבא המיצרי.**

הקומנדו המצרי

אחד התחומים שבהם ערכו המיצרים רוויזה בת פיסות ההפעלה — וממילא באירגון — של כוחותיהם בעיקבות מלחמת 73 הוא הפעלת כוחות הקומנדו.

המסקנה העיקרית, שהסיקו המיצרים מכישלונם החרוז של כוחות אלה במילחמה האחרונה, היתה כי נקודת-התורפה בהפעלת כוחות אלה היתה נעוצה בכך שהם פעלו ביחידות קטנות — בד"כ בסדר גודל פלוגתי — עובדה שהקטינה את כושר שרידותם ואת פוטנציאל-האיום הטמון בהם.

● **לפיכך, אורגנו גרודי הקומנדו המיצריים במיסגרות גדולות יותר.**

שינוי זה, שפירושו כי כוחות הקומנדו המיצריים אורגנו והוכשרו לניהול קרב מעבר לקוים הקדימיים של צה"ל, משנה לחלוטין את ספקטרום האיומים שהקומנדו המיצרי מסוגל לממש. אם נוסף לכך כי ציהמסוקים

המיצרי מסוגל כבר כיום להוביל כוח על-חטיבתי ביעף אחד (על-פי נתונים זרים לגבי היקף ציהמסוקים המיצריים), הרי איום זה הופך לבעייתי ביותר מבחינת צה"ל. מאחר והצלחתם של כוחות אלה תלויה לא רק בהשגת הפתעה איסטרטגית, אלא וביתר-שאת, בהשגת הפתעה טאקטית, הרי העיתוי האופטימלי להפעלת כוחות אלה הוא מכת-הפתיחה של המילחמה.

● **לפיכך, אם המיצרים יפתחו במיתקפת-פתע, אין ספק כי מיתקפה זו תיפתח בהנחתת כוחות קומנדו מצריים.**

● **בתנאי היערכות הנוכחית בסיני, עלולה מתקפה כזו להיות מכוננת למיספר יעדים עיקריים: השתלטות על מעברי הגידי והמיתלה, חסימת פתחי המעברים והמתנה עד לחבירת כוחות-קרקע כעבור מיספר שעות.**

● **התמקמות לאורך צירי-התנועה העיקריים של צה"ל בסיני, כדי לשבש את חבירת כוחות-המילואים לכוחות הי-סדירים, או — על המעט — התשת כוחות אלה ועיכובם, במטרה להאריך את פרק-הזמן שבו נהגה הצבא המיצרי מעליונות כמותית מברעת מול הכוחות הסדירים.** ● **השתלטות על יעדים מרכזיים קדומניים של צה"ל בסיני.**

● **לדוגמה: השתלטות על מיתחם צה"ל באום-חשיבה, הן כדי להשיג היגס מוראלי ממדרגה ראשונה והן כדי לשבש באופן חמור את מערך האיסוף המודיעיני.** (המשך בעמוד 18)